N:o 18. Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Hötorget 6, 1 tr. upp öfv. gård. Stockholm den 15 November 1887. Pris: Helt år 5 kr., halft 3 kr. Lösn:r 25 öre. Bilaga N:o 1 50 öre. Bilaga N:o 2 25 öre. Årg. 7.

JENNY LIND.

Efter ett daguerreotyp-porträtt.

Jenny Lind.

Det fattas endast några veckor i ett halft sekel sedan på vår kungliga operascen en ung sångerska och skådespelerska lade grunden till ett konstnärsrykte, som sedan blef ett verldsrykte. Det var d. 9 Dec. 1837 som man der gaf 4:de akten af »Robert» och i Alices rol debuterade då en sjuttonårig flicka, som i den scen der Alice tager sin tillflykt till korset hänförde hela salongen med sin sång och sitt spel. Den unga sångerskan hette Jenny Lind, och det dröjde ej många år innan det namnet bars af verldens erkändt första dramatiska sångerska, till hvars triumfer och snart sagdt dyrkan i gamla och nya verlden aldrig skådats något motstycke. Det har gått flere decennier hän sedan hon slutat sitt triumftåg i konstens verld; efter dess slut flydde hon till korset såsom trons symbol, och nu står detsamma vid hennes verldsberömda namn som ett tecken till att hon ej mer finnes bland de lefvandes antal.

Dödsbudet var icke oväntadt; redan i slutet af September bereddes man derpå genom ett telegram om att Jenny Lind-Goldschmidt träffats af hjernslag, och telegrafen bragte oss sedan underrättelsen att hon d. 2 November slutat sina dagar på sitt kära landtställe Malvern Hill, några mil från Londen. Mer än som konstnärinna — ty såsom sådan strålar hon sedan länge endast i minnets panteon — sörjes den hädangångna nu såsom kärleksfull maka och moder och af de många som i den ädla qvinnan haft en välgörarinna. Konstens och menskliglietens genier smycka derför med en dubbelkrona hennes oförgätliga namn.

I hennes hemland och särdeles här i hufvudstaden lefva ännu några af hennes vänner och kamrater från operascenen och mången som haft lyckan att tjusas af hennes sång och spel, af detta konstnärsskap som aldrig blifvit öfverträffadt, och deras saknad yttrar sig säkert i en tyst och varm tacksägelse vid hennes bår för den skatt af sköna minnen hon lemnat dem i arf.

Sedan dödsfallet blef bekant hos oss hafva våra större tidningar dag efter dag haft spaltlånga nekrologer öfver henne och anfört en mängd drag ur hennes lif som menniska och konstnär; det torde derför vara öfverflödigt att här upprepa dessa, och de skulle ej heller kunna rymmas i ett nummer af denna tidning, men då Svensk Musiktidning som en skyldig gärd åt den stora sångerskans minne här meddelar hennes bild,* måste vi äfven låta den följas af en lefnadsteckning, en bild i ord af hvad hon verkat och upplefvat företrädesvis som konstnärinna.

Jenny Lind föddes i Stockholm den 6 Oktober 1820. Hennes moder, dotter af en bagare Fellborg, hade fått en god uppfostran och var först gift med en, såsom det säges, gardeskapten Rådberg, men skildes från denne och knöt derefter förbindelse med handelsagenten Lind, hvilken säges ha varit begåfvad med godt hufvud och mycket musikalisk. Med denne ingick fru Fellborg, såsom hon kallade sig efter skilsmessan från Rådberg, nytt äktenskap och en frukt af deras förbindelse var dottern Jenny Maria. Dennas första barndom var allt utom lycklig, ty modern behandlade henne rätt och strängt. Så förflöt hennes första årtionde. Dagningen till en ny tid inbröt för den unga flickan då hon d. 1 Sept. 1830 intogs som elev vid Kgl. teatern, der hon redan d. 29 Nov. samma år fick uppträda som Angela i skådespelet »Edvinsky och Floreska eller Polska grufvan». Denna första debut beskrifves af Aug. Blanche i hans »Bilder ur verkligheten» på ett sätt som gifver oss en så lefvande bild af det unga konstnärsämnet, att vi icke kunna underlåta att med hans ord presentera henne i hennes entré på de »bräder som föreställa verlden», och från hvilka hon sedan eröfrade en verld. »En afton», berättar Blanche, »gaf man 'Polska grufvan'. Jag såg en tioårig flicka, klädd i polsk kostym, hoppa ned från en klädloge. Långt ifrån vacker och mycket mager och blek, hade hon likväl ett par ögon hvilka spelade öfver allt med underbar glans under det hon smågnolade för sig sjelf, men det der smågnolandet susade fram som ljudet från en eolsharpa. Jag helsade på henne, hon nickade bekant och gladt emot mig, ty jag hade sett och talat med henne några gånger på teatern. 'I afton har jag min första rol', sade hon muntert. — 'Lycka till, får jag inte bjuda Jenny på en karamell', frågade jag och räckte henne några sådana. — 'En karamell? Nej tack, men ack om det vore en smörgås i stället.' — 'Således hungrig?' — 'Rysligt!' — Jag skyndade ned på operakällaren, tänkande för mig sjelf: 'Hon måtte inte ha det för fett i pensionen, stackars barn! Två saker lär man sig grundligast i en pension: att svälta och ljuga.' Snart var jag bakom kulisserna igen och räckte den unga flickan en dugtig smörgås, hvilken hon slukade med glupskhet. — 'Det är bara en lapprirol jag nu har', yttrade hon, 'men vänta, jag får snart en större, och då skall man få se på annat, lofvar jag.' — Hon sade sant. Hon svalt, men ljög icke. Jenny Lind höll till och med vida mer än hon lofvat.»

Den unga lofvande eleven uppträdde sedan i flera talroler till dess hennes nämda operadebut i »Robert» gaf henne plats på den lyriska scenen, der hennes första stora rol var Agathas i Friskytten 1838, hvari hon väckte oerhörd entusiasm, och härmed börjar hennes storhetstid.

Det kan vara intressant nog att blicka tillbaka på Jenny Linds första ungdomstid från det första uppträdandet på scenen till hennes första stora succès. Vi ha förut nämt att hon i hemmet behandlades som en riktig »askunge». I detta hem fick hon vid inträdet i teaterelevskolan till sällskap tre kamrater från denna, hvilka jemte henne sjelf af direktören anförtroddes åt fru Fellborgs vård. Dessa voro Mathilda Ficker (nu fru Gelhaar), Charlotta Ficker (sedan fru Nils Almlöf) och Fanny Westerdahl (sedan fru Hjortsberg). Kosthållet och ordningen i den Fellborgska pensionen befunnos emellertid ej motsvara billiga fordringar, efter hvad andre direktören vid Kgl. teatern, krigsrådet C. D. Forsberg, hade utforskat, hvarför de främmande pensionärerna i slutet af 1833 eller början af 1834 öfverflyttades till en fröken Bayard, der de på bästa sätt omhuldades. Den stackars Jenny, som efter detta säkert fick det ännu sämre i hemmet, uppmuntrade sig ofta nog med besök hos kamraterna i deras nya hem och stannade der slutligen under förklaring att hon på inga vilkor återvände till modern. Denna dröjde emellertid ej att uppsöka och återfordra dottern och tillstälde dervid bullersamma scener i den Bayardska pensionen. Jenny tog vid dessa uppträden sin tillflykt till sin gynnare krigsrådet Forsberg, som bodde i samma hus. Fru Fellborg stämde emellertid teaterdirektionen för att återfå sin dotter, och då vittnen intygade hennes börd såsom dotter af fru Fellborg och nämde Lind, så måste hon återvända till modern. Men hon stannade ej längre i hemmet; hon flyktade derifrån och fann då skydd af den bekante pianoläraren och tonsättaren Adolf Fredrik Lindblad. Denna behandling i hemmet alstrade emellertid ej något hat i hjertat hos dottern, såsom man finner deraf att hon, blifven en »storhet», med rikligt penningebidrag underhöll sina föräldrar.

Om upptäckten af hennes underbara sångbegåfning yttrar hon sjelf att hon derför har att tacka hofsekreteraren Crælius, dåvarande sångläraren vid Kgl. teatern. »Det var han», säger hon i ett bref från Ems 1865 till Red. af Sv. Biograf. Lexicon, »som när grefve Puke (teaterdirektören) ej ville se åt mig — som var en liten ful, brednosig, skygg, tafatt, alldeles i växten tillhopaslagen barnunge — yttrade: 'Godt! om grefven ej vill höra henne, så vill jag ge henne undervisning i sång för intet och hon skall en dag komma att förvåna grefven!' Grefve Puke hörde mig genast och bad min mor att låta mig bli engagerad som teaterelev. Grefve Puke och Crælius äro således de jag har att tacka för min talangs upptäckande; af några andra personer vet jag ej. — Mesta delen af hvad jag i min konst kan har jag genom otroligt arbete och förunderliga svårigheter sjelf förvärfvat, och lärt har jag blott af Garcia några få, vigtiga saker. Gud hade till den grad skrifvit inom mig hvad jag hade att studera. Mitt ideal var, och är, så högt, att ingen dödlig fans, som ens i minsta

* De porträtt af Jenny Lind, hvilka efter hennes död varit synliga i en mängd in- och utländska illustrerade tidningar, äro antingen tagna efter en fotografi från äldre dagar eller efter litografier och målningar (Södermarks) mer eller mindre idealiserande den stora konstnärinnans bild. Vårt porträtt är skuret efter en daguerreotyp-bild — således fullt naturtrogen — från hennes bästa konstnärstid, hvilket väl lyckade porträtt välvilligt stälts till vårt förfogande af dess egare. *Red.*

mån kunde tillfredsställa mina fordringar. Derför sjunger jag efter ingens metod — blott efter foglarnes, så godt jag förmår; ty deras mästare var den ende, som motsvarade mitt begär efter sanning, klarhet och uttryck.» Upptäckten af hennes talang och den naturliga begåfningen samt studierna i Paris synas i detta bref endast föresväfva hennes tankar. Besynnerligt nog nämner hon ingenting om den ledning hon åtnjöt af operans senare sånglärare Isak Albert Berg, ehuruväl hon, såsom vi i biografien öfver honom i början af detta år nämde, alltid erkänt den tacksamhetsskuld, hvari hon stod till denne sin förste egentlige lärare, om hvars förmåga såsom sådan det läses i Heimdall 1832: »Mamsell Math. Ficker och Jenny Lind äro, fastän i olika mening, lyckliga representanter af hr Bergs elevskola vid teatern. Det bör vara en tillfredsställelse för hr Berg att ega två sådana elever, liksom det är för dem att ega en sådan lärare.»

Efter den storartade framgången som Agatha tillhörde Jenny Lind vår operascen till d. 1 Juli 1844, men var frånvarande speläret 1841—42, då hon företog sin studieresa till Paris. Hon lät dock sedan höra sig å Kgl. teatern som Marie i »Regementets dotter» 1845 och som Adina i »Kärleksdrycken» samt Susanna i »Figaros bröllop» och Agatha 1848.

De sångroler Jenny Lind innehaft vid vår opera äro, utom de redan omtalade, följande:

Georgette i »Frondörerna» (1835), en flicka i Sacchinis »Oedip i Athen» (1836), andra Genien i »Trollflöjten», Lovisa i »Kronofogdarne», Anna i »Hvita frun», titelrolen i »Marie» af Hérold, Rosa i »Örnnästet» af Gläser, Lovisa i »De löjliga mötena», Amazili i »Ferdinand Cortez», Emmelina i »Den schweiziska familjen» af Weigl, titelrolen i Webers »Euryanthe», Pamina i »Trollflöjten» 1838; Laura i »Slottet Montenero», Alice i »Robert» (i sin helhet), Julia i »Vestalen» Constance i »Vattendragaren» (1839); Anna i »Don Juan», titelrolen i »Lucie» (1840); Adelaide i »Den okända» af Bellini, titelrolen i »Norma» (1841); Amina i »Sömngångerskan», Vingåkersflicka i »Ett nationaldivertissement», Grefvinnan i »Figaros bröllop», Valentine i »Hugenotterna», Ninetta i »Skatan» af Rossini, Märtha i »En majdag i Värend», Julie uti »Jag går i kloster» af Franz Berwald (1843); titelrolen i »Armide» af Gluck, Thyra i »Necken» af van Boom, Fiorilla i »Turken i Italien» af Rossini, titelrolen i »Anna Boleyn» af Donizetti 1844.

Utom hufvudstaden hade äfven landsortens städer tillfälle att få höra den firade och hänförande sångerskan på konserter, och på sådana besök i Upsala, der hon först lät höra sig 1839 var hon alltid en kär gäst hos Erik Gustaf Geijer och den gästvänlige landshöfdingen Kræmer.

År 1841 företog hon sig en resa till Paris för att studera för Garcia. Man har påstått att Garcia vid profsjungningen för honom förklarat det hon icke hade någon röst, men så är icke händelsen. Den berömde sångläraren förstod nog att uppskatta hennes talang, men hon var vid ankomsten till Paris öfveransträngd och han rådde henne till hvila. Hon studerade emellertid för honom, och 1842 föranstaltades på stora operan en »audition», hvarvid hon uppträdde inför en krets af parisiska konstdomare. En fransk författare de Pontmartin omtalar huru hon här på den matt upplysta teatern framträdde och sjöng Alcestes aria »Divinités du styx», derefter en romans ur »Robert» samt Agathas aria ur »Friskytten». »Ju längre hon sjöng», säger han, »dess mer greps jag af en egendomlig känsla. Det var såsom hade en ljuf lycksalighet, vidt skild från allt jordiskt, så småningom genomträngt hela min varelse och gifvit mig en uttydning af den gamla utnötta frasen: »Det är så man sjunger i himlen.» Hon fann emellertid ej nåd för sina domare och fick ej engagement. De funno förmodligen hennes personlighet för obetydlig och rösten ej stor nog. Sångerskan lemnade verldsstaden och återvände ej dit. Då hon 1847 erbjöds engagement derstädes afslog hon anbudet, förhindrad af »personliga angelägenheter» och Paris fick aldrig höra henne offentligen. Som vi sett återvände hon sedan till hemlandet. Från 1844 daterar sig egentligen hennes verldsrykte, då hon kom till Berlin och der, gynnad af Meyerbeer, som redan i Paris gjort hennes bekantskap, samma år uppträdde som Norma samt följande året som Vielka i dennes opera »Fältlägret i Schlesien», hvari Vielkas parti särskildt var skrifvet för henne. Hennes framgång här var exempellös, och då hon efter ett besök i Stockholm 1845 återvände till Tyskland och lät höra sig i Hamburg, Köln, Koblentz, Wien etc. skördade hon i dessa städer ej mindre stora triumfer. »Den svenska näktergalen» firades i de förnämsta aristokratiska, literära och artistiska kretsar. I Tiecks, Steffens', Meyerbeers salonger var hon föremål för allas uppmärksamhet. Man utgaf biografier med dikt och sanning, poem och dedikationer ströddes för hennes fötter, medaljer slogos öfver henne och tonkonstens stormän, en Spohr, Schumann, Mendelssohn m. fl. uttalade sin beundran öfver konstnärinnan. Mendelssohn sade sig aldrig hafva mött en så ädel och äkta konstnärsnatur som hennes, och Meyerbeer yttrade om henne: »Jenny Lind hade ingen föregångerska, hon kommer ej heller att få någon efterföljerska.»

Samma eller om möjligt än större entusiasm uppväckte hon i London, der hon uppträdde på scenen första gången d. 4 Maj 1847 och sista gången d. 18 Maj 1849, hvarefter hon för alltid lemnade teatern. En engelsk författare (Marshall) karakteriserar konstnärinnan från denna tid sålunda: »Sångerskans röst, som då just i sitt flor visade några tecken till tidig trötthet, var en sopran af klar, klingande och märkligt sympatisk karakter, från d^1 till d^3 med ännu ett par högre tillfälligtvis användbara toner. Öfre registret var rikt och lysande, öfverlägset det lägre både i styrka och renhet. Hon modererade likväl skickligt det ena till öfverensstämmelse med det andra. Hon hade ock en underbar andedrägtsuthållighet, som lät henne med lätthet utföra långa, svåra passager och utdraga sina toner till ljufvaste pianissimo, allt under bibehållande af karakteren. Hennes exekution var ganska stor, hennes drill säker och briljant, hennes smak i utsmyckningar helt originel och hon uppfann vanligen sina egna kadenser.»

Man har mycket undrat hvarför Jenny Lind så tidigt öfvergaf scenen. Sir Benedict, hennes vän och ledsagare på den amerikanska tourné som hon, engagerad af Barnum, företog 1850, låter förstå att religiösa betänkligheter, närda under en hennes förlofning med en ung engelsman, en förbindelse som sedan blef uppslagen, varit orsaken dertill. Kanske dock rätta förklaringen dertill är den som anföres i d:r Mackenzies nyss här utgifna bok om röstorganens vård. Det heter nämligen i denna: »Det är sant att Jenny Lind drog sig tillbaka från operan vid en så tidig ålder, som 28 år, men detta skedde af allmänna helsoskäl. De anfall af svår nervös hufvudvärk, af hvilken denna sångerska lidit under nästan hela sin lefnad, ökades betydligt af operaföreställningarnas långvarighet och de ansträngningar de föranledde. Jenny Lind har emellertid fortfarande sjungit på konserter och hennes röst har bevarat sin sköna timbre och nästan hela sitt omfång.»

De triumfer Jenny Lind skördade på sina konsertresor i Förenta Staterna trotsa all beskrifning. Ingen drottning har kunnat firats så som hon vid sin ankomst till New-york och under hela sin vistelse i Amerika. Också hemförde hon oaktadt sin stora välgörenhet en förmögenhet, då hon derifrån återvände till Europa; men icke blott guld vann hon der, utan äfven sin framtidslycka genom den äktenskapliga förening hon i Boston knöt 1852 med den unge (nio år yngre) tyske pianisten Otto Goldschmidt. Härmed slöts Jenny Linds stora konstnärsbana. Efter återkomsten till Europa nästan hela sin tid bosatt i London och dess närhet, har fru Lind-Goldschmidt endast låtit höra sig på en och annan konsert, hufvudsakligen för välgörande ändamål, likväl åtnjutande alltjemt och högt anseende i England så väl för sitt stora konstnärsskap som sin rikliga välgörenhet. Vi hafva förut nämt huru hon genom prinsen af Wales bekläddes med hedersposten som professor i sång vid »Royal academy of music», från hvilken befattning hon dock snart drog sig undan.

Ehuru efter sitt äktenskap icke bosatt i fäderneslandet — hon besökte det senast, som vi minnas, i början af 1860-talet, då hon tillbragte en tid af sommaren nära Stockholm på Lilla Nyckelviken utanför Blockhusudden —, har hon dock med stor frikostighet ihågkommit det med penningegåfvor. Så gaf hon 1857 till skydds-

föreningen för sinnessjuka konvalescenter 10,600 kr. samt 1858—75 öfver 25,000 kr. till Malmqvistska uppfostringsanstalten i Stockholm och 40,000 kr. till Diakonissinrättningen. En del af sina inkomster från operan under gästbesöket här 1848 — hon sjöng då d. 18 Mars i »Friskytten» till förmån för Institutet för blinda och döfstumma samma afton som uppploppet utbröt — anslog hon till en fond, hvarifrån utgingo resestipendier, och 1876, då denna fond uppgick till öfver 83,000 kr., donerade hon ena hälften åt Musikaliska akademien, andra hälften till konstakademien, med föreskrift att räntan skulle läggas till kapitalet tills detta utgjorde 60,000 kr., då afkastningen bildar ett stipendium på 3,000 kr. (»Jenny Lindsstipendiet»), som hvardera akademien utdelar.

Jenny Lind blef redan 1840 vid 20 års ålder utnämd till hofsångerska och ledamot af Musikaliska akademien och öfver henne äro ej mindre än 4 medaljer slagna: i Wien, Nürnberg, Manchester och Stockholm. Hennes porträtt i kroppsstorlek såsom Norma, måladt af Södermark d. ä. pryder Stora teaterns foyer; man eger vidare ett annat porträtt af henne, måladt af samme mästare och sedan litografieradt samt en större litografi gjord i Berlin. Säkert hafva många andra afbildningar af henne, dem vi icke känna, utkommit i konsthandeln.

Den sjukdom, som lade Jenny Lind i grafven var kräftan. Hon hade alltid haft mesta fruktan för just denna sjukdom jemte lungsot, och man dolde också i det längsta verkliga förhållandet för henne. Hon bar emellertid med stor själsstyrka sina lidanden och var beredd och nöjd att gå bort.

Jenny Lind-Goldschmidts jordfästning egde rum vid Great Malvern i närvaro af tusentals åskådare och under alla tecken af allmän sorg. Bland de sörjande såg man i första rummet hennes make, två söner samt dotter och måg. Bland de många kransarne som öfverhöljde kistan märktes äfven sådana från kronprinsen af Sverige-Norge, från musikaliska akademien och kgl. operan i Stockholm.

En något så när fullständig minnesteckning öfver Jenny Lind skulle, hur kort hennes konstnärsbana än var, fordra utrymmet af en hel bok; endast anekdoterna om »Jenny-Lindsfebern», om den entusiasm hon uppväckte hvar helst hon visade sig och lät höra sig, skulle fylla ett häfte för sig. Här ha vi endast kunnat lemna ett kort utkast till teckning af hennes lif och konst.

Med nästan helig tjusning minnas henne ännu de som haft lyckan höra denna i konstens häfder allenastående sångerska, och vårt land kan vara stolt öfver att kalla henne sitt barn, ty hon var icke blott född och uppväxt hos oss, samt utbildade sig hos oss till konstens tempeltjenst, utan nordens rena, friska och klara natur afspeglade sig ock så väl i hennes konst som i hennes personlighet.

Vi afsluta vår minnesteckning med slutet af en dikt, hvilken inledde ett fru Jenny Lind-Goldschmidt tillegnadt musikhäfte »Perlbandet», innehållande folkvisor och romanser sjungna af Jenny Lind, Mathilda Enequist och Signe Hebbe och utgifna af. W. Det är en diktare från hennes tid, den varmhjertade skalden Herman Sätherberg, som ännu en gång sänder Jenny Lind en skaldehelsning i dessa vackra och uttrycksfulla ord, som väl lämpa sig till ett allmänt uttryck af tacksamhet, beundran och saknad vid hennes graf:

Tonernas lif, tonernas själ —
Ingen som du känt dem så väl.
Toner som *klinga* man hör ännu,
Toner som *glöda*, dem fick blott du.

Länder och folk hyllade dig,
Ära och guld krönte din stig.
Äran behöll du; med guldets skatt
Lyste du armodets mörka natt.

År efter år komma och gå;
Snillets triumf lefver ändå.
Troget, som perlan i djupets hamn,
Hvilar ditt minne i Sveas famn.

Jenny Lind i Köpenhamn.

Ett litet reseminne af *Aug. Säfström.*

Hösten 1845 gjorde jag ett längre uppehåll i Köpenhamn. Denna »Kongens smukke By» har ock så mycket »smukt» att bjuda på, att man stundom dröjer der längre än man ernat. Dess muséer, gallerier och folklif i Tivoli skänka ständiga förströelser, och då jag dertill hade lyckan att få göra sådana bekantskaper som med skalden Andersen, kompositörerne Hartmann och Horneman — författaren till »den tappre Landsoldat» — märkte jag knappt huru tiden flög sin kos. Slutligen, då jag ämnade att bryta upp, yttrade en af mina danske vänner:

— Inte är det värdt att resa nu; vi vänta i dessa dagar hit den gudomliga Jenny Lind, som för närvarande sätter tyskarne i eld och lågor. Mån tro hon också här skall göra det?

— Det är jag säker på — svarade jag. — Jag har i Stockholm sjelf så många gånger varit hänryckt utaf hennes sång, att jag gissar att hon nog skall knipa köpenhamnarne.

— Vi få väl se — mumlade min vän, något tviflande. — Köpenhamnarne kniper man ej så lätt, det är ett knipslugt folk.

Emellertid anlände »den gudomliga» inom kort och nu blef det ett jägtande och fäktande att kunna knipa sig biljetter till den kungl. teatern, der hon skulle uppträda. Jag vidtalade »madamen», hos hvilken jag bodde, att få skicka hennes tjensteflicka till Kungens Nytorg och ställa sig i köen, som der skulle tillbringa natten utanför biljettkontoret. Ane, tjensteflickan, var en stor och grof Amagertös, en sådan en som jag tyckte inte skulle vara »bang» för att taga en karl i kragen, och jag tviflade således icke på att hon skulle reda sig med ifrågavarande affär. Följande morgonen stod Ane också ganska riktigt vid min säng, och på mitt spörsmål: Nå, hur gick det med biljetten? svarade hon:

— »Balletten fik jeg ej, men jeg fik »meget Bank». Jag tröstade henne med en liten ersättning för »banket», och lyckades sedan sjelf att skaffa mig en »ballett».

På aftonen visade sig Jenny Lind i Norma och entusiasmen blef, som jag hade förutsett, »overordentlig». Efter operans slut, då jag på ett kafé stötte på min skeptiske vän, yttrade jag:

— Nå, den gudomliga . . .

— Hon är en »Aabenbaring» — utropade han och nedsjönk på en stol, sväljande, utmattad af förtjusning, i ett andetag en sejdel öl.

Efter att flera gånger hafva uppträdt både på den kungl. och på hofteatern, gaf »Aabenbaringen» slutligen några konserter i det så kallade ridhuset. Denna lokal var då den största i den danska hufvudstaden och begagnades derföre vid dylika tillfällen. Här lät sångerskan för sista gången höra sig. Hennes sång var som alltid charmant, men om konsertlokalen kunde man just ej säga detsamma. På ett jordgolf utan bräder voro omkring 4,000 personer ihoppackade, och upplysningen utgjordes af träkransar med ljus i här och der i taket. Midt under ett af musiknumren fattade en af dessa provisoriska ljuskronor eld, och nu blef i den täta menniskomassan en hiskelig uppståndelse. En stråle från en spruta släckte visserligen faran inom kort, men åtskilliga herrar och damer fingo sig emot sin vilja en dusch, rätt oangenäm. Min danske vän, som satt i närheten och applåderade, fick äfven smaka strålen, hvarför jag, då vi tillsammans lemnade konserten, till honom yttrade:

— Det var ett obehagligt äfventyr med den der ljuskronan och duschen se'n.

— Ja, ja, jag glömmer inte den!

— Och inte heller Jenny Lind — inföll jag leende.

— Åh, henne glömmer jag visst aldrig, aldrig! — utropade han, och härvid framtog han ur fickan ett papper och började vid skenet af en lykta att med hög röst deklamera:

»Toner kunne ikke fastholdes; de udaande sig i Luften og døe i den; men den høiere Aand, der aabenbarer sig gjennem dem, fæster en dyb, en uoprykkelig Rod i Hjerterne, og derfor vil Jenny Linds Sang mindes blandt os gjennem mange Tider, medens glimrende Virtuoser med forbausende Kunstfærdighed ville pirre os for et Øieblik og døe bort igjen i Glemsel.»

Jag tryckte sympatetiskt entusiastens hand och sade honom derefter ett varmt farväl.

Följande morgonen lemnade jag Köpenhamn, och entusiasten återsåg jag aldrig mera.

Till Jenny Lind

(1839)

af *Herman Sätherberg.*

Mädchen, sprich! Ich frage, gib mir Kunde;
Stehst mit höhern Geistern du im Bunde?
SCHILLER.

Jag stod framför en källas våg
Och i dess djup jag himlen såg
Med englabilder från det höga —
Den källan var en flickas öga.

Och flickan? . . . Jenny! det var du,
Hvars lof min lyra klingar nu.
O, hade jag din sångartunga,
Jag skulle bättre dig besjunga!

Du täcka tjuserska, hvars röst
I lågor tändt hvar ynglings bröst,
Hvars oskuldsbild, hvars känslors värma
Lärt sjelfva ålderdomen svärma! —

I lunden förr jag fann min ro
Vid turturdufvans gröna bo;
För mina älsklingar i dalen
Jag glömde då teatersalen.

Men dufvan nu ur lunden flytt
Och till en qvinna sig förbytt,
Som lockar mig alltjemt betagen
Bland diktens barn och bland behagen.

Förlåt mig, Jenny! smickrarns ton.
Jag står vid blygsamhetens tron; —
Men sanning bor på sångarns tunga
Och sanning får han äfven sjunga:

Ack hörde du en enda gång
Din stämma i Agathas sång,
När hon sin dröjda älskling kallar
Från mörkrets svek bland skogens tallar!

Och såg du framför korsets fot
Alice vid afgrundsfurstens hot,
När jorden darrar under skriken,
Som höjas ur de fallnas riken!

Du skulle då ej fråga mig,
Hvarför hvart öga söker dig!
Olympens strålar, hvar de falla,
De locka, de förtjusa alla.

Men källan, som mot himlen ler,
Sin egen himmel icke ser,
Och blygsamheten ej betänker
Hur dubbel fägring hon sig skänker.

Lef lycklig i din oskuldsverld,
Der giftet uti tidens flärd
Till denna stund ej vågat blandas
Med luften, som ditt väsen andas!

Och tjusa med Paminas dygd,
Beständigt skön, din fosterbygd —
En dufvopost åt konsten vorden
Emellan himmelen och jorden.

O, ljuf är konstnärns lott ännu
När han bland rosor går, som du,
Der ärans nektarkällor brusa!
Men akta — drycken kan berusa.

Hur lockande är flärdens makt
Med sina smycken, med sin prakt!
O, vill du fram till målet hinna,
Så blunda — Jenny är dock qvinna.

Och vandra vid naturens hand,
Som tände dina känslors brand
Och sände dig med sångens toner
Att värma våra frusna zoner.

Då skall i ofördunklad glans
Du binda på din äras krans,
Och Nordens tacksamhet dig kröna
En gång till Drottning i det sköna.

(Ur Förf:s Samlade dikter.)

Från scenen och konsertsalen.

Nov.

Stora teatern.

1. Weber: *Friskytten.* *Vals.*
3, 9, 13. Mozart: *Tablå, »Don Juan»* (personalen: se Sv. Musikt. n:o 17).
4. Flotow: *Martha.*
5. *1:a Symfonikonserten.* (Cherubini: ouv. till »l'Hotellerie portugaise»; Max Bruch: Violinkons., solostäm. spelad af hr T. Aulin; Wagner: Siegfried-Idyll; Beethoven: Symfoni n:o 7 A-dur.)
6. Verdi: *Ernani* (Elvira: fru Östberg).
12. *Konsert.* 1. Weber: Ouverture till »Euryanthe»; 2. Beethoven: Violinkons. (hr Wessely); 3. Massenet: Aria ur »Herodias» (hr Lomberg); 4. Saint-Saëns: Pianokonsert, G-moll (hr Schönberger); 5. Visor (frk. Klemming); 6. Sarasate: Faustfantasi (Wessely); 7. Beethoven: Deutsche Tänze; Chopin: Assdurpolonaise (hr Schönberger).

Nya teatern.

10. *Marinettes små skälmstycken.*

Södra teatern.

8—14. Millöcker: *Tjufven,* kom. operett i 1 akt. (Marquis de Soulanges, Gibelin, Suzette, Jean Meauvaismouche: hrr Svedberg, Nordlund, fru Jensen, hr Strömberg).

Vasa-teatern.

1, 2, 3, 4. Varney: *Amor gengångare* (4 okt. 25:te ggn).
5—14. Offenbach: *Storhertiginnan af Gerolstein,* operabuffa, 4 akter. (Storhertiginnan, Fritz, general Brumm, baron Grogg, prins Paul: frk. Anna Petterson, hrr Kloed, Gründer, Lindhagen, Paulson).

Musikaliska Akademien.

1. *Grefve Zichys 1:a konsert* (bitr. frk. Alma Hulterantz).
4. » » 2:a » »
8. *Prof. Benno Schönbergers pianokonsert.*

Berns' Salong.

1. *Internationella opera- och operettsällskapet Valli's* 1:a uppträdande.

Om Stora teaterns operaföreställningar är ingenting nytt att förmäla; de äro såsom ofvan synes endast repetitioner af nyss gifna saker, deremot hafva ett par konserter gifvits här, hvilka varit af rätt stort intresse. Den första symfonikonserten inleddes med ouverturen till en gammal opera af Cherubini, »L'hôtelleri portugaise», komponerad 1798, efter hans Lodoiska (1791) och Medea (1797) men före »Vattendragaren» (1800) och »Anakreon» (1803), hvilka operors ouverturer hafva högre värde än den ifrågavarande. Bekantskapen med denna var likväl intressant nog; om än musiken till stilen föreföll något gammalmodig, så vittnade den likväl om den gamle mästarens förmåga såväl af melodisk uppfinningsförmåga som grundlig konstförfarenhet i komposition och instrumentering. I Max Bruchs vackra violinkonsert, förut spelad här, såsom vi erinra oss, af Sauret och Anna Lang, skötte hr Aulin sin violin på ett ganska berömvärdt sätt med ren och kraftig ton, smakfullt och briljant föredrag, som inbringade honom lifligt bifall och framropning. Wagners Siegfried-Idyll hör till dessa nyare tidens kompositioner, hvilka såsom sådana alltid förtjena att höras. Som Wagnerpjes ovanligt litet bullersam af sig var den musikaliska behållningen af densamma icke synnerligt stor om icke i quantitativt hänseende, ty de båda motiv, hvarpå den var byggd, repeteras i en oändlig och tröttande längd. Detta orkesterstycke komponerades 1870 i Luzern till komponistens hustrus födelsedag kort efter hans sons, Siegfrieds, födelse, på hvars namn såväl titeln som det musikaliska citatet ur Wagners »Nibelungenring» (Siegfried, lyssnande till fogelsången) anspelar. Vackrast i stycket synes oss den med vexlande flöjter och klarinetter framstälda fogelsången, som angenämt afbryter monotonien i det sista motivets behandling. Utförandet under hofkapellmästaren Nordquists ledning lände hofkapellet till all heder och detta visade sig ock publiken erkänna. Kronan på aftonens musiknöje utgjorde Beethovens välbekanta härliga A-dur symfoni med det oförlikneligt sköna andantet »Tonernas vågor» och den präktiga finalen. Efter dess slut bragtes också åt orkestern och dess anförare en varm och välförtjent hyllning. Vid konserten den 15 Nov. å Stora teatern medverkade prof. Benno Schönberger och herr Wessely, båda på ett sätt som framstälde dessa konstnärers stora förmåga i högst fördelaktig dager. Herr Wessely sättes af våra violister mycket högt och besitter en mycket gedigen talang, såsom hans föredrag af klassiska saker mest intygar, dock sakna vi hos honom en Laubs eller Wilhelmjs stora ton och kunde önska mera värme och eld i föredraget. Prof. Schönberger, som har väckt mycken förtjusning hos alla pianister för sitt mästerliga spel, lät oss på denna konsert åter höra den af fru Backer-Gröndahl för två år sedan spelade G-mollkonserten af Saint Saëns, och i denna högst spirituela allt igenom fängslande komposition med sin glänsande orkestrering utfördes principalstämman af prof. Schönberger på ett i sanning öfverlägset sätt; ett mera tekniskt fulländadt klart mjukt och klangskönt föredrag kan man ej gerna tänka sig. Också visade de kraftiga applåderna och de många inropningarna efter detta nummer, liksom efter hans öfriga, hvartill utom programmet kom Rubinsteins bekanta konsertvals, att prof. Schönberger här funnit en publik, som vet uppskatta hans ovanligt anslående pianospel. Detta hade han ock tillfälle att erfara på den pianosoiré han gaf den 8 Nov. i Musikaliska akademien, hvilken gafs på särskild be-

gäran af en mängd bland konstnärens beundrare och beundrarinnor. Å sistnämda konsert på Stora teatern föredrog fröken Klemming ett par visor »Dyvekes Sange» af Heyse, och en ung herr Lomberg, i besittning af en präktig, stark och välljudande bariton, sjöng en särdeles vacker aria ur Massenets »Herodias». Ett litet missöde med orätt tonträffning i början af arian upptogs af sångaren med lyckligt lugn, och han kom snart in i rätta spåret. Vi vänta med intresse den unge sångarens uppträdande i en operarol. Konserten inleddes med den förträffligt utförda vackra och lifliga »Euryanthe-ouverturen af Weber. Det återstår oss nu att tala om Zichy-konserterna å Musikaliska akademien. Endast den första af dessa, som bevistades af konungen och prins Carl, hade lockat något så när talrik publik. Den enarmade grefliga artisten väckte här som annorstädes mycken uppmärksamhet för sin högt uppdrifna färdighet i venstra handen, hvarmed han åstadkom effekter af styrka och virtuosmessigt spel, för hvilkas åstadkommande minst ett par händer och armar syntes behöfliga. Hans spel var i sanning mirakulöst t. ex. i hans Don Juan-, Faust- eller Tannhäuserfantasier à la Liszt. Någon större konstnjutning skänkte emellertid ej hans föredrag. Grefve Z. spelar endast för välgörande ändamål och hälften af inkomsterna för konserterna var anslagen till Eugeniahemmet, den andra tillfaller konservatoriets i Buda-Pesth pensionskassa. Fröken Alma Hultkrantz biträdde på dessa konserter med sångnummer, som mottogos med rätt mycket bifall. Fröken H. har onekligen en ganska präktig och väl utbildad röst samt sjunger rent och vackert. Med bortarbetande af en viss stundom störande skärpa i tonansatsen bör fröken H. blifva en ganska framstående konsertsångerska.

Södra teaterns lilla operett af Millöcker, »Tjufven», lär ha en musik som är ett afkok af hans andra operetter. Vi ha ej satts i tillfälle att taga nyheten i betraktande. Vasateaterns nyhet »Storhertiginnan af Gerolstein» torde vi i ett följande nummer få omtala.

En erfaren flicka. Scenen är på hofteatern i Stuttgart. Lohengrin sjunger till Elsa: »Aldrig du mig skall fråga, ej dig med tvifvel plåga om af hvad art jag är, ej om hvad namn jag bär!» En flicka på öfversta raden säger till sin väninna: »Hör du, Rika, så der säger alltid karlarna när man frågar dom om di har reela afsigter.»

Bara välvilja. En mycket medelmåttig sångerska säger till sin ackompagnatör vid pianot: »Men ni ackompagnerar mig ju så starkt, att ingen menniska hör mig!» — »Ursäkta, min fröken, det sker endast till ert eget bästa», svarar denne helt lugnt.

Från in- och utlandet.

Festföreställningar å Stora teatern. Till firande af vår nyligen aflidna berömda landsmaninna Jenny Lind-Goldschmidt ämnar k. teaterdirektionen låta uppföra åtskilliga af de operor, med hvilka minnet af den stora lyrisk-dramatiska konstnärinnans namn på ett särskildt lysande sätt är förbundet, t. ex. »Friskytten», »Norma» och »Regementets dotter». Föreställningarna skola åtföljas af epilog med tablåer, orden af hr Frans Hedberg, musiken dels komponerad, dels arrangerad af hofkapellmästaren Nordquist. Första föreställningen är afsedd att gifvas d. 29 i denna månad, då 57 år äro förflutna sedan den dag, då Jenny Lind vid nyss fylda 10 år gjorde sin första rol i treaktsskådespelet »Edwinski och Floreska, eller Den polska grufvan». Denna representation kommer att gifvas såsom det recettspektakel, vi förut omnämt, hvilket beviljats medlemmar af ballett- och körstaterna på grund af att pensionsrum för dem icke finnas lediga, ehuru de redan äro pensionsberättigade.

I »Regementets dotter» komma fru Edling och herr Lindblad att utföra Maries och Tonios partier.

Herr Emil Linden har nu uppgjort kontrakt med k. teaterdirektionen om engagement för detta spelår. Hans nästa roler efter Don Juans blifver prinsens i Hallströms »Per Svinaherde» och Petrucchios i Götz's »Så tuktas en argbigga».

Herr Oskar Lomberg, som utomlands i flera år studerat sångkonsten i Paris, Berlin och senast i Wien, samt å sista konserten å Stora teatern lät höra sig med bifall, kommer der att snart debutera som grefve Luna i »Trubaduren».

Kungsholms-Teatern kallas ett nytt, mera anspråkslöst Thaliatempel, beläget vid Kronobergsgatan 11, hvilket d. 5 Nov. öppnade sina portar första gången med ett program af tre enaktspjeser. Biljettpriserna äro högst 1 kr. 50 öre, lägst 50 öre.

Professor Byström har, fortfarande biträdd af frk. Gaston, mellan 6 och 13 Nov. hållit musikföredrag (orgelmusik och psalmsång) i Bromma, Spånga, Össebyarn och Angarn.

De resande teatersällskapen befunno sig vid November månads början: Engelbrechts i Malmö, Herbolds (operasällskap) i Lund, Elffors' i Sundsvall, Lindmarks i Upsala, Fröbergs i Gefle, Berndts i Falun, Carlbergs i Uddevalla, Sandbergs i Vestervik och Selanders i Norrköping. Carlbergs begaf sig sedan till Venersborg och Fröbergs till Göteborg (Mindre teatern).

I Berns' Salong vinner Valli'ska operettsällskapet ganska stor framgång, synnerligast baritonen, hr Vincenzo de Pasqualis, med en präktig stämma och briljant föredrag, men äfven den öfriga personalen, utom hr Valli sjelf utgörande frökn. Susanne Veutz (sopran) och Fanny Schegar (alt) samt hrr Antonio Ricardo (tenor) och Etore Brancaleoni (bas). National-damqvartetten uppträdde der sista gången d. 15 November.

Den svenska damqvartetten, som står under hr Brohmans ledning (en del af dem som förut sjöngo i Berns' salong), 7 sångerskor stark, har i Centralhalle i Leipzig vunnit entusiastiskt bifall för sina vackra röster och god sammansjungning. Der likasom här väckte särskildt den djupa kontraalten mycket uppseende.

Kgl. teatrarnes stat för 1887—1888, som nyligen fastsstälts af finansdepartementet, har följande utseende:

Inkomster: Bidrag af konungen: för Stora teatern 60,000 kr., för Dramat. t. 7,385 kr., statsanslag 60,000 kr., hyror 37,550; recettmedel: å Stora t. (207 repres. à 1,350 kr.) 279,450, å Dram. t. (185 repres. à 750) 138,750 kr. — S:a Inkomster *585,700* kr.

Utgifter: Direktören 6,000 kr. — Liter. afdeln., kansliet och kassan: Sekreteraren 2,000 kr., liter. afdeln. 15,000, kansliet 7,000, biljettförsäljning och mottagning m. m. 9,200. Summa 33,200 kr. — Artistiska och sceniska afdeln.: Scenens byrå 10,000, sångscenen 89,000, talscenen 115,000, orkestern 87,000. balletten 30,000, kören 40,000 kr. Bidrag till Musik. akadem. för elevskolan 5,500, balettelevskolan 3,200, tjenstgöringspengar och tillfäll. engagement 20,000 kr. Summa 399,700 kr. — Tekniska afdeln. och materielen: Aflöning till kontrollanter och materialförvaltare 2,800 kr., reparationer, hyror och utskylder 8,000, möbler och husgeråd 900, attribut 8,000, kostymer 30,000, dekorationer 40,000, belysning, brandredskap m. m. 45,000, städning, renhållning, eldning 10,000 kr. Summa 144,700 kr. — Diverse utgifter 2,100 kr. — Summa Utgifter *585,700* kr. Jemförd med förra årets stat har en minskning i den nu upprättade staten af inkomster och utgifter uppstått, utgörande 126,800 kr. Å inkomstsidan saknas nu det begärda bidraget af Stockholms stad, 50,000 kr. Recettmedeln äro beräknade 42,550 kr. lägre å Stora t., 33,750 kr. lägre å Dram. t. Äfven hyresmedlen äro nedsatta med 800 kr. På utgiftssidan ha derföre följande minskningar egt rum: På liter. afd. 5,000, sångscenen 36,000, talscenen 17,000, orkestern 8,000, balletten 8,000, kören 7,000, balettelevskolan 500, tjenstgöringspengar och tillf. engag. 5,000, repar. och utskylder 2,000, möbler och husgeråd 100, attribut 2,000, kostymer 10,000, dekor. 15,000, belysning och brandredskap 3,000, städn., renhålln. och eldning 7,000 kronor.

Fröken Berna Schück gifver med biträde af frök. Valb. Aulin samt hrr Tor

Aulin och Emil Sjögren Sönd. d. 20 Nov. kl. 8 e. m. konsert i Vetenskaps-akademiens hörsal.

—+—

Musikaliska konstföreningen. Till den innevarande år utlysta pristäflan ha inom föreskrifven tid följande kompositioner inlemnats: 1. Quintett för 2 Violiner, Viola, Violoncell och Piano (Motto: »Vinna eller icke vinna, det är frågan»). 2. Trio för Piano, Violin och Violoncell (Motto: »Fortes fortuna juvat»). 3. Fyra Tonbilder för soloröster och kör (Motto: »Finnbjörn»). 4. »Lotta Lennings Vaggvisa» för en röst med piano (Motto: »Sof som liljan» etc.). 5 »Norsk Lyrik», sex sånger för en röst med piano (Motto: »Kärlek till konsten»). 6. Sonat för Piano (Motto: »Arti non laudi»). 7. »Minnessång» kör med soloquartett för mansröster (Motto: »Quæ non posuisti, nec tollis»). 8. Sonat för Piano (Motto: »Seh' ich die Verke der Meister an» etc.).

De inlemnade kompositionerna hafva blifvit tillstälda prisdomarena: Prof. Niels Gade, dir. Alb. Rubenson och kapellm. J. Svendsen.

—+—

De kgl. teatrarne. K. M:t har nyligen bemyndigat direktionen för de k. teatrarne att lyfta det kreditiv å 25,000 kr., som riksdagen beviljat för spelåret 1887—88. Att detta redan nu tagits i anspråk härrör af de kostnader, som förorsakats genom de af myndigheterna anbefalda säkerhetsåtgärderna till förebyggande af eldfara, såsom anbringande af jernridå etc. Dessa ha kräft en summa af 32,450 kr. Upprättande af ritningar, kostnadsförslag o. s. v. härtill fordrade sin tid, och först d. 19 Aug. kunde åt teaterdirektionen meddelas befallning om jernridåns anbringande. Beträffande Dramat. teatern afgafs sådan befallning först d. 16 Sept. Dröjsmålet med teatrarnes öppnande — en månad senare än vanligt —, förorsakadt af nämda anordningar, har naturligtvis vållat minskning i teatrarnes inkomster. Recettmedlen under förra spelåret från säsongens början d. 15 Aug. t. o. m. 29 Okt. utgjorde 101,669 kr., då de från denna speltermins början, d. 18 Sept. t. o. m. 29 Okt., endast gått till 51,286 kr. Således en minskning af öfver 50,000 kr. Äfven om man frånräknar tiden mellan 15 Aug. och 17 Sept. i fjor och jemför recetterna under tiden 18 Sept.—29 Okt. båda åren — d. v. s. den tid under hvilken i år endast spelats å Stora teatern —, så är minskningen i inkomster betydande. I fjor inspelades under nämda tid å Stora t. 44,757 kr., å Dramat. t. 24,938 kr., s:a 69,695 kr.; i år endast 51,286, alltså 18,400 kr. mindre (ören oberäknade).

Jemföras medelrecetterna under sist nämda tidrymder, finner man, att medan i fjor å St. t. gåfvos 34 lyriska föreställningar med en medelrecett af 1,300 kr. 77 öre och 1 dramat. föreställning, inbringande 531 kr. 65 öre, så ha i år gifvits 19 lyriska och 23 dramat. föreställningar — de senare, såsom bekant, till nedsatt pris med en medelrecett af resp. 1,380 kr. 17 öre och 1,089 kr. 71 öre.

Under 6 veckor har Stora t. således i år gifvit 7 föreställningar mer än under samma tid i fjor, och medelrecetten visar att teatern varit i år mera besökt än då. Likväl har inträffat en minskning i år af 18,400 kr.

Orsaken härtill är utan tvifvel den, att Dram. teatern varit så länge stängd. Men att minskningen kunnat blifva så stor under så kort tid, då k. teatern derjemte varit mindre än vanligt utsatt för konkurrens af privatteatrarne, innebär onekligen ett kraftigt stöd för den åsigten, att en sammanslagning af den lyriska och den dramatiska scenen skulle medföra ekonomiskt förderfliga följder för de k. teatrarne.

Efter medgifvande af sistnämda förhållande, torde väl, då ofvanstående meddelande härflyter från Posttidn., regeringens organ, något förslag af hr finansministern om de båda scenernas sammanslagning icke vara att vänta likasom ej heller något afhändande af Dramatiska teatern genom försäljning eller bortarrendering.

—+—

Göteborg. Harmoniska sällskapet gaf under d:r Carl Valentins anförande d. 29 Okt. konsert å Nya reallläroverket enl. följande program: 1. Liszt: Chor der Schnitter u. Schnitterinnen ur Herders »Der entfesselte Prometheus». 2. Max Bruch: Morgenstunde, sopransolo (fru E. Wahlström) och damkör. 3. Saint-Saëns: Chanson d'Ancêtre, barytonsolo (hr Wareing) och manskör. 4. W. Mozart: ur »Don Juan»: aria (Zerlina) »Batti batti», aria (donna Anna) »Crudele», duett (Zerlina, Don Juan) »La ci darem la mano». 5. Gluck († 15 Nov. 1787): Altsolo och kör ur 2:a akten af »Orpheus». Samtliga numren med orkesterackompagnement.

Vid symfonikonserten d. 2 Nov. i samma lokal och under samma dirigent utfördes: 1. Reinecke: Ouv. till »Dame Kobold». 2. A. Söderman: Tannhäuser, barytonsolo (hr C. F. Lundquist) med orkester. 3. Beethoven: Symfoni n:o 8 F-dur. 4. A. Hallén: Rhapsodie (N:o 1) för orkester. 5 Visor med piano (hr Lundquist). 6. Rubinstein: a) »Toreador et Andalouse», orkestreradt af Max Erdmansdörfer; b) Trot de Cavalerie.

—+—

Wenersborgs musiksällskap gaf d. 15 Okt. en soaré, vid hvilken utfördes sällskapsquartett (D-moll) af H. Berens, Marsch för bland. kör och solo ur »Wilhelm Tell», »Serenad vid strandbredden» af Kjerulf, »Vid »solnedgång», kör af Gade samt sopransolo och quartetter för mansröster.

—+—

Åbo. Fru Engdahl, den hos oss sedan i vintras bekanta och värderade finska sångerskan, har här nyligen sjungit Violettas parti i Verdis »Traviata», då hon hade sin egen recett. Hennes utförande af denna rol berömmes såsom särdeles glänsande och bifallet var rikt. Efter föreställningens slut helsades hon med dånande bravorop.

—+—

Köpenhamn. En ny dansk opera »Loreley», med musik af Joh. Bartholdy, gick d. 22 Okt. öfver k. teaterns scen för första gången. Liksom i Gounods »Romeo och Julia» inledes operan med en prolog, hvari en osynlig kör gifver en öfverblick af handlingen genom att föredraga den tyska folkvisan om Loreley, som under tiden visar sig i tablå, sittande på klippan midt i Rhen. Musikens styrka säges ej ligga i den melodiska rikedomen eller uppfinningsförmågan, men instrumentationen berömmes såsom dugtig och verkningsfull. Bartholdy har gått i skola hos Wagner, som man kan finna. Fru Keller och hr Simonsen utförde hufvudrolerna. Efter de sista akterna var bifallet starkt och ihållande.

—+—

Sigrid Arnoldson har från Paris gjort en utflykt till Holland, der hon i Haag och Amsterdam uppträdt som Rosina i »Barberaren». Hennes gästspel här har varit en fullständig triumf. De annars så lugna holländarne hafva med ändlösa appåder och inropningar betygat sin entusiasm. Tidningarna ha innehållit spallånga berömmande kritiker öfver den förtjusande svenska sångerskan, hvars porträtt, taget af Nadar i Paris, i dessa dagar sålts i tusentals exemplar i de holländska städer der hon uppträdt eller skall uppträda.

—+—

Paris. Femhundrade uppförandet af »Faust» egde rum å Stora operan d. 4 Nov. inför fyld salong af en utvald publik och under Gounods eget anförande. Vid sitt inträde i orkestern helsades mästaren med en bifallsåska, som räckte i flere minuter och som upprepades många gånger under aftonens lopp. Efter operans slut hade uppe på scenen samlat sig en mängd af den åldrige tonsättarens vänner och beundrare, hvilka personligen bragte honom sin lifligaste hyllning. Jean de Reské sjöng för första gången Fausts parti och säges så väl i sång som spel ha öfverträffat alla sina föregångare.

— Lamoureux's Lohengrin-föreställningar å Edenteatern, hvilka i våras förorsakade honom så mycken förargelse och uppoffring, då de genast till undvikande af tumultuariska uppträden måste inställas, hafva nu åter tillskyndat honom en dryg utgift. Teaterns aktiebolag stämde honom nämligen för kontraktsbrott, påstående att teaterns stängande icke var nödvändigt, och den Wagnerälskande konsertdirektören har nu dömts att betala 10,000 frcs i skadeersättning.

— På stora teatern inöfvas för närvarande »Henry VIII» af Saint-Saëns och den nya balletten »La Tempête», hvartill Ambr. Thomas skrifvit musiken och hvari den omtyckta dansösen Rosita Mauri skall utföra hufvudrolen.

—+—

Dresden. På första symfonikonserten d. 28 Okt. spelades här Wagners ungdomssymfoni. Densamma omtalas såsom varande ett förvånansvärdt moget arbete för att vara af en nittonårig komponist. Diktaren af de senare musikdramerna visar sig här endast i få öfvergående musikmomenter; deremot framträder öfverallt det djupa Beethoven-studiet, hvari Wagner den tiden försänkte sig, utan att detta dock förtagit hans egna sjelfständiga idéer. Just denna ungdomliga, originela andes underordnande under det mogna, härliga snillet ger ett särskildt värde och intresse åt detta verk.

— Den lilla engelska pianisten Pauline Elice, hvars artistiska mogenhet lär vara märkvärdig för hennes år, har gifvit flere konserter här och vunnit allmänt bifall.

Wien. De sju schwaberna, Millöckers senaste operett, gick första gången öfver scenen d. 29 Okt. på Teater an der Wien. Operetten kallas »folkopera» och har till librettoförfattare Hugo Wittmann och Julius Bauer. Melodirikedom, naturlig känsla, lycklig inspiration karakterisera musiken, som säges vara Millöckers bästa näst »Tiggarstudentens». Första akten berömmes såsom särdeles melodiös, och innehåller bl. a. ett ståtligt festtåg; i andra akten anslog mycket en kuplett »Um halber Neune», och i tredje akten väckte en kommunalrådsscen stort bifall. För öfrigt heter det i Signale, att operetten just icke är någon synnerligt konstnärlig produkt, utan håller sig till det vanliga nya operettmaneret och kultiverar som förut valser och dansrytmer. Librettisterna hafva emellertid i stället för det vanliga operettschemat hållit sig till naturfriska folktyper.

Berlin. På Walhallateatern framfördes d. 27 Okt. en ny operett »Rikiki» af Joseph Hellmesberger jun., text af R. Genée och W. Mannstädt, och rönte rätt god framgång. Operetten gick under Sept. månad allra första gången öfver scenen på Carlteatern i Wien, der komponisten är bosatt, och gjorde der ganska stor lycka.

Hamburg. Den unga amerikanska sångerskan fröken Nikita har uppträdt här med stor framgång. Vid hennes tre konserter på Thaliateatern sjöng hon för utsåldt hus hvarje gång.

Dödsfall.

Lind-Goldschmidt, Jenny, den verldsberömda svenska sångerskan, f. i Stockholm d. 6 Okt. 1820, † i England d. 2 Nov. på sin villa Malvern Hill på gränsen till Wales. (Se biografien sid. 140.)

Macfarren, George Alexander, en af Englands förnämste musiker i vår tid, f. den 2 Mars 1813 i London, † derst. d. 31 Okt. Han blef 1829 elev i Royal Academy of music och redan 1834 lärare derstädes, verkande der under flera år trots en allt mer tilltagande blindhet. Efter Bennets död utnämdes han 1875 till musikprofessor vid universitetet i Cambridge, men fortfor att verka vid den kgl. musikakademien, hvars direktör han blef. M. har komponerat flere operor: »Devils opera» (1838), »Don Quixote» (1846), »Charles II» (1849), »Robin Hood» (1860), »Jessy Lea» (1863), »Hellvellyn» (1864) m. fl., vidare flere oratorier och kyrkliga sångverk, ouverturer, kammarmusik, pianosaker etc. Han har dessutom utgifvit flera gamla verk af Purcell, Händel o. a., utgifvit en harmonilära och varit medarbetare i »Musical World».

Fru Lhombino-Schenström
från Paris,

som i 16 år varit operasångerska och sånglärarinna, emottager elever (nybegynnare så väl som mera försigkomna) och utbildar dem, på mycket kort tid, så väl för privatsalongen som operan och konsertsalen. Undervisningen, liksom konversationen, kan ske på svenska, italienska, franska, tyska eller engelska. Anmälningar, äfven skriftliga, mottagas från den 1 nästkommande Oktober i Kristinehamn.

Svensk Musiktidning 1887.

7:e årg., utgifves såsom förut med **porträtter, notillustrationer** och bilaga: **Musikalbum** af **piano-** och **sångstycken** (omkr. 16 sid.), biografier, populära uppsatser, notiser och anekdoter, följetong etc. Pris **endast 5 kr.** pr år, 3 kr. pr halfår, lösnummer 25 öre, bilaga 25—50 öre. Annonspris **endast 10 öre** petitrad. Prenumeration sker å tidningens **Expedition, Hötorget 6, 1 tr. upp öfver gården** (derifrån den hemsändes), i musik- och bokhandeln samt å tidningskontoren; **för landsorten direkt hos Expeditionen,** annars **helst å posten** eller i bokhandeln. Tidningen utkommer med 20 n:r 2 gånger i månaden (utom Juli, Aug.).

SVENSK MUSIKTIDNINGS årgångar 1884, 1885 och 1886 säljas till **nedsatt pris** af **4 kronor** pr årgång, **7 kronor** för två årgångar, **10 kronor** för alla tre, då **kontant liqvid** med beställning efter noggrann adress sändes **direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.**

Årg. 1884 innehåller porträtter af *Agathe Backer-Gröndahl, Fröberg, Hallén, Hallström, Hebbe, Holmboe-Schenström, Höijer, Kraus, Otto, Pacius, Rubinstein, Saloman, Sjögren, Tua* samt *Musikbilaga: 7 Melodiska Tonstycken* af C. W. Rendahl.

Årg. 1885: porträtter af *J. S. Bach, Björksten, Cherubini, d'Albert, frk. Ek, Hartmann, Hiller, Händel, Norman, Pachmann, Willman, Eug. Ysaye. Musikbilaga: »Skuggor och dagrar»,* 5 pianostycken af Rich. Andersson.

Årg. 1886: porträtter af *Kon. Oscar II, Conr. Nordquist, Czapek, Chopin, Vendela Andersson, I. P. Cronhamn, Liszt, Ölander, Pauline Lucca, Mierzwinski, Beethoven* jemte *Schwarzspanierhaus* (hans sista bostad); musik: *Svensk Läkaremarsch* af J. A. Huss, *Begrafningshymn* af Is. Dannström (båda flerstäm.).

Musikbilaga: *Albumblad,* 5 melod. pianostycken af Adr. Dahl.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.,
38 Regeringsgatan 38.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från **J. G. Malmsjö.**

Svensk Musiktidnings byrå och Expedition har flyttats till Hötorget N:o 6, 1 tr. upp öfver gården, ingång från Olofsgatan.

Redaktionen.

Adrian Dahls
Albumblad
5 melodiska tonstycken för piano finnas att köpa för 1 krona
å Svensk Musiktidnings Expedition,
Hötorget 6, 1 tr. upp öfv. gård.

Oscar Lejdström,
Sånglärare.
Kongl. Myntet.

INNEHÅLL: Jenny Lind, porträtt och biografi. — Jenny Lind i Köpenhamn. — Till Jenny Lind. Skaldestycke af *Herman Sätherberg.* — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1887.